

Styrdokument

Dokumentets namn: Riktlinjer för mottagande av sponsring och gåvor inom ramen för verksamheten vid Malmö Konstmuseum

Diarienummer:
STK-2025-659

Typ av dokument:
Riktlinjer

Version:
1.0

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Datum för beslut:
[Datum]

Framtagen av:
Louise Lagerlund

Organisation/område
Verksamheten vid Malmö Konstmuseum

Ansvarig chef:
Jonas Rosenkvist

Uppföljd:
[Datum]

Reviderad av:
[Förnamn Efternamn]

Reviderad:
[Datum]

Ansvarig för uppföljning/revidering:
Stadskontoret

Följs upp:
[Datum]

Riktlinjer för mottagande av sponsring och gåvor inom ramen för verksamheten vid Malmö Konstmuseum

Bakgrund

Dessa riktlinjer behandlar mottagande av sponsring och gåvor inom ramen för verksamheten vid Malmö Konstmuseum. Riktlinjerna är framtagna för att tydliggöra vilka hänsynstaganden och överväganden som måste göras innan ett beslut tas om att ta emot sponsring eller gåvor och för att vara ett stöd och underlätta arbetet med sponsring och gåvor.

Sponsring

Sponsring innebär att en sponsor tillhandahåller kontanta medel, varor eller tjänster i utbyte mot någon form av motprestation som typiskt sätt innebär att sponsorn uppmärksammas. Sponsring bygger på ett avtal där sponsorn betalar för affärsmässiga och kommersiella rättigheter att utnyttja en sammankoppling med en verksamhet.

Gåva

Om inga krav på motprestation avtalats är det inte sponsring utan fråga om gåva (andra begrepp: bidrag eller donation).

Kommunala styrdokument

Kommunstyrelsen beslutade 1996 (D314/96) att rättsutredningen "Sponsring - är det möjligt?" ska tjäna som en vägledning för nämnderna vid beslut i frågor om sponsring.

Kommunfullmäktige beslutade 2004 om "Riktlinjer för sponsring av Malmös skolor" (KS-KOM-2003—00625). Dessa upphävdes 2016 med hänvisning till framtagna vägledning på området av Konsumentverket, Skolverket och Svenska Kommunförbundet.

Kommunstyrelsen beslutade den 13 januari 2010, § 15, att utfärdat riktlinjer i syfte att motverka korruptivt beteende i Malmö kommun och kommunala organ. Riktlinjerna baseras på Sveriges Kommuner och Regioner skrift: "Om mutor och jäv – en vägledning för offentligt anställda".

Övergripande överväganden

Kommunens verksamhet ska bedrivas sakligt, opartiskt och utan att ta ovidkommande hänsyn.

Verksamheten ska präglas av integritet och självständighet gentemot utomstående intressen och sponsring och gåvor får inte ge inflytande över kommunala beslut eller en exklusiv rätt att samarbeta med kommunen.

Sponsring och gåvor måste ges helt öppet och transparent och rikta sig till Malmö stad som verksamhet då det i kommunens verksamhet inte får uppstå tvivel om att beslutsfattandet inte har skett på sakliga och objektiva grunder.

Sponsring och gåvor får inte förekomma i myndighetsutövande verksamhet.

Sponsring får inte stå i konflikt med kommunens styrdokument. Vid urval av sponsorer och gåvogivare ska alla behandlas lika. Alla ska ges samma möjlighet att få information om aktuella och kommande samarbeten och denna information ska vara densamma för alla aktörer.

Vid projekt eller evenemang som riktar sig till barn ställs höga krav på sponsringssamarbeten. Sponsringen får inte vara vilseledande eller dra

nytta av barns och ungdomars eventuellt bristande erfarenheter eller färdigheter.

Allmänna grundkrav på sponsorer och gåvogivare

Kommunen avstår från samarbeten med potentiella sponsorer eller gåvogivare om de, eller någon av dess företrädare:

- bedriver verksamhet som uppenbart skadar miljö och/eller människor
- utövar våld, tvång eller hot mot en person eller på annat sätt kränker en persons grundläggande fri- och rättigheter eller som försvarar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden,
- diskriminerar personer eller grupper av personer eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde eller som försvarar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden,
- anlitar barnarbetare,
- har etiska värderingar som inte överensstämmer med kommunens uppdrag eller mål,
- inte fullgjort sina skyldigheter att betala skatter och sociala avgifter eller bryter eller har brutit mot svensk lag,
- inte kan anses stå bakom en demokratisk grundsyn och principer om mänskliga rättigheter eller som motarbetar det demokratiska styrelseskicket
- är ett politiskt parti eller organisation
- är en religiös organisation

Kommunen avstår även från sponsrings- och gåvosamarbeten om det kommer fram att någon av den potentiella sponsorns eller gåvogivarens samarbetsorganisationer, eller en företrädare för samarbetsorganisationen, agerar på ett sådant sätt som anges ovan.

Kommunen accepterar inte anonyma sponsorer eller gåvogivare utan sponsorer och gåvogivare ska ha full transparens gentemot kommunen avseende från vem sponsring och gåvor kommer ifrån. Kommunen kommer även att kontrollera sponsorer och gåvogivare genom bland annat de system och rutiner som man har för leverantörs- och bakgrundskontroller. Kommunen förutsätter och utgår ifrån att sponsorer

och gåvogivare kommer att göra kontroller på motsvarande sätt innan de accepterar att ta emot bidrag som de vidarebefordrar till kommunen.

Mer om gåvor

Gåvor kan tas emot om kommunen bedömer att den kan uppfylla eventuella villkor för gåvans användning och användningsområdet för gåvan ligger inom kommunens verksamhetsområde och inom den kommunala kompetensen och att det i övrigt med hänsyn till omständigheterna bedöms som lämpligt och skäligt.

Frågor som måste ställas i sammanhanget är om eventuella villkor förknippade med gåvans är förenliga med kommunens verksamhet och om gåvan kommer att ådra kommunen kostnader som den inte är beredd att ställa upp på. Har kommunen väl ställt upp på villkoren kan det vara svårt att senare komma ifrån dem.

Avtal om leverans av varor eller tjänster utan förpliktelser för kommunen är som regel att anses som gåvor och omfattas inte av reglerna i LOU. Gåvor med endast kontanta medel kan heller aldrig omfattas av LOU.

Om Malmö stad har andra affärsrelationer med gåvogivaren idag eller i framtiden kan en tidsmässig koppling mellan en gåva och ett kommande beslut inom någon del av kommunens verksamheter leda till en diskussion om lämpligheten av detta och bedömningar i förhållande till mutor och jäv. Detta måste således alltid beaktas.

Mer om sponsring

Sponsring kan dels ske med kontanta medel, dels med varor eller tjänster (så kallat barteravtal). I båda varianterna ska sponsorn erbjudas rimliga motprestationer som har ett ekonomiskt värde. Motprestationerna anpassas med relevant innehåll för varje enskild avtalsrelation enligt tänkbara samarbeten och motprestationer nedan. Den huvudsakliga motprestationen som kommunen kan ge vid sponsring är synlighet i form av namn och logotyp.

Sponsring i form av varor och tjänster får inte ske i strid med lagen om offentlig upphandling eller kommunens inköspolicy och riktlinjer för inköpsverksamhet. Sponsring med varor eller tjänster mot synlighet i form av namn eller logotyp innebär normalt inte att avtalet måste upphandlas enligt LOU men en bedömning måste göras i varje enskild situation. I varje upphandlingssituation måste den upphandlande enheten vidare iaktta

opartiskhet i sitt bemötande av ett sponsrande eller gåvogivande företag som deltar i upphandlingen och sponsringen får inte påverka LOU:s huvudregel om affärsmässighet om att anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas utan ovidkommande hänsyn.

På samma sätt som vad gäller gåva kan vidare en tidsmässig koppling mellan ett sponsoravtal och ett kommande beslut inom någon del av kommunens verksamheter leda till en diskussion om lämpligheten av detta och bedömningar i förhållande till mutor och jäv. Vid offentlig upphandling är det särskilt viktigt att säkerställa opartiskhet och affärsmässighet.

Tänkbara samarbeten och motprestationer för sponsring och gåvor inom ramen för arbetet med nytt konstmuseum

Övergripande gäller att samarbetet och motprestationen ska vara proportionerligt, lämpligt och skäligt i förhållande till vad sponsorn bidrar med. För sponsorn är de skattemässiga förutsättningarna som redovisas för nedan även viktiga att beakta.

- Bidrag till årlig drift av verksamheten
- Bidrag till tillfälliga evenemang och utställningar
- Bidrag till ett specifikt rums utformning
- Namnge ett rum eller annan del av byggnader
- Bidrag till specifika projekt eller forskning kring ett speciellt ämne eller verk.
- Bidra med en produkt
- Skänka sin tid

Skattemässiga förutsättningar

Gåva

För gåva föreligger ingen avdragsrätt.

Sponsring

För att en sponsor ska få göra avdragsrätt krävs vanligen att sponsorn erhåller direkta motprestationer av den som är mottagare av sponsringen.

Avdrag medges då för värdet av motprestationen. Det innebär att en marknadsmässig värdering måste göras av motprestationen vilket ställer höga krav på innehållet i sponsringsavtalet. Rätten till avdrag har utvecklats

genom praxis och det finns även fall där indirekt motprestation har bedömts utgöra avdragsgill sponsring.

Enbart förbättrad image och goodwill är inte en sådan motprestation som ger rätt till avdrag. Sponsringen i dessa fall blir i stället att betrakta som gåva.

Direkt motprestation

Avdragsrätt för sponsring grundas inte enbart på möjligheten till exponering. Exponeringen påverkar marknadsvärdet på motprestationen vilket i sin tur påverkar avdrag för kostnaden som en reklamkostnad. Inom kulturområdet består motprestationen ofta av mycket mer än reklam.

Exempel på motprestationer som kan utgöra en avdragsgill del av kostnaden/sponsringen är inträdesbiljetter, föredrag för personal/kunder, nyttjande av lokaler med mera. För avdragsrätt krävs då även att sponsorn utnyttjar den avtalade motprestationen.

Om marknadsvärdet av motprestationen understiger sponsringsutgiften medges avdrag endast för värdet av motprestationen. Överskjutande del ses som gåva och är inte avdragsgill.

Indirekt motprestation

Det kan finnas så stark anknytning mellan sponsorns och den sponsrades verksamhet att avdrag kan medges för sponsringsbidrag som mer indirekt kommer sponsorn till godo. I dessa fall saknas krav på direkt motprestation för avdragsrätt. Ett exempel på en indirekt motprestation är när Bonnier sponsrade Stockholms Stadsteaters uppsättning av "Ett drömspel". August Strindberg är en Bonnierförfattare och bolaget drar nytta av intresset kring hans verk.

Skattemässigt är det viktigt att förstå skillnaden mellan sponsring med avdragsrätt och gåva med avdragsförbud. Malmö stad kan inte garantera avdragsrätt, detta är något varje sponsor/givare/samarbetspartner själv måste ta ställning till.

Moms

När ett sponsringsavtal träffas där en utfästelse om motprestation görs måste även skatteplikt till moms bedömas.

Handläggning och organisation

Skriftliga avtal ska alltid upprättas avseende sponsring, oavsett ekonomisk omfattning på sponsringsprojektet och oberoende av om sponsringen sker i form av kontanter eller utgår i form av varor eller tjänster.

Förslag på sponsringssamarbeten utvärderas som utgångspunkt av berörda enheter inom kulturförvaltningen. Ledningsgrupp eller motsvarande beslutar om förslag ska presenteras för och beslutas av kulturnämnden. Större sponsorfrågor ska alltid bedömas av aktuellt behörigt politiskt organ.

I avtalet skall normalt bland annat finnas uppgifter om ansvar, syfte, mål med sponsorsamarbetet, definition av sponsorsumman, när avtalet upphör och när det kan sägas upp, åtgärder vid avtalsbrott och uppgift om tvistelösningsmodell.

I avtalet regleras vilka krav på motprestation som sponsorn ställer.

Mottagande av kontanta medel, varor eller tjänster är intäkter och ska redovisas i enlighet med redovisningsregler.

Den rättsliga regleringen

Av regeringsformen (1974:152) framgår att kommunen ska beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saklighet och opartiskhet i sin verksamhet. Kommunen får inte ingå externa samarbeten på ett sådant sätt att denna objektivitet kan ifrågasättas.

Av kommunallagen (1991:900) framgår bland annat att kommunen ska ägna sig åt angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar. Enligt kommunallagen får en kommun inte heller så som utgångspunkt ge individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare. Kommunen får inte ingå externa samarbeten som leder till inslag i verksamheten som inte är angelägenheter för kommunen eller som innebär ett otillåtet stöd till en enskild näringsidkare.

Av lagen om offentlig upphandling (2007:1091) (LOU) framgår att avtal med ömsesidigt förpliktande ekonomiska villkor avseende kommunens köp, leasing, hyra eller hyrköp omfattas av reglerna i LOU.

Upphandlingsskyldighet enligt LOU inträder då sponsorn bidrar med varor eller tjänster till kommunen och i gengäld får varor eller tjänster eller kontanta medel. Avtal om leverans av varor eller tjänster utan förpliktelser för kommunen är att anses som en gåva som inte omfattas av reglerna i LOU. Sponsring med endast kontanta medel kan heller aldrig omfattas av

LOU. Sponsring med varor eller tjänster mot synlighet i form av namn eller logotyp innebär normalt inte att avtalet måste upphandlas enligt LOU men en bedömning måste göras i varje enskild situation.

Enligt marknadsföringslagen (2008:486) ska all marknadsföring utformas enligt god marknadsföringssed. Viktiga grundregler är att reklam måste kunna identifieras som sådan och att reklamen ska vara vederhäftig och sann. Kommunen får inte ta emot sponsring mot krav på information om näringsidkares produkter och verksamhet då det inte är tillåtet för en kommun att kommersiella marknadsföra enskilda näringsidkare. För att vara tillåtlig sponsring får ett sponsormeddelande typiskt sätt endast innehålla uppgift om vem som står bakom sponsringen, till exempel företagets namn och logotyp.

I brottsbalken finns reglering om tagande och givande av muta.

En gåva är en förmån som har ett visst värde. En anställd eller en uppdragstagare får inte ta emot, godta ett löfte om eller begära en otillbörlig förmån för utövningen av anställningen eller uppdraget (tagande av muta).

Det är heller inte tillåtet att åt en anställd eller en uppdragstagare lämna, utlova eller erbjuda en otillbörlig förmån för utövningen av anställningen eller uppdraget (givande av muta).

Jäv är en typ av intressekonflikt som innebär en risk för att objektiva beslut inte fattas på grund av exempelvis vänskaps- eller släktrationer eller ekonomiska intressen. Jäv kan leda till korrupta ageranden och misstankar om jäv kan också skapa en uppfattning av att korruption förekommer. Jäv regleras i kommunallagen och i förvaltningslagen (2017:900).

Detta innebär att det är viktigt att fundera på om eventuella jävssituationer kan förekomma och hur sådana situationer ska hanteras och undvikas.

I museilagen (2017:563) finns bestämmelser om det allmänna museiväsendet som bland annat består av kommunala museer. Det som regleras i museilagen kopplat till bland annat öppenhet, främjande av kunskap, allsidighet och fri åsiktsbildning måste beaktas och externa samarbeten får inte kan ges inflytande eller möjligheter att påverka detta.

Malmö konstmuseum är medlem i International Council of Museums (ICOM) vars etiska regler måste beaktas och som innebär att kontroll över verksamheten måste bibehållas oavsett finansieringsform.